Ministerie van Financiën

HEDEN – GRAAG RETOUR OP 28/04 I.V.M. INDIENEN BIJ DE EC TER BESLISSING
Aan
de minister
28/4

Directie Algemene Financiële en Economische Politiek

Persoonsgegevens

nota

Definitieve jaarlijkse voortgangsrapportage voor het budgettair-structureel plan voor de middellange termijn

Datum
25 april 2025

Notanummer
2025-0000119976

Bijlagen
geen

Aanleiding

Lidstaten stellen in april een jaarlijkse voortgangsrapportage in het kader van het Stabiliteit- en Groeipact (SGP). Op 21 april heeft u akkoord gegeven op het concept van de Nederlandse rapportage waarvoor de staatssecretaris namens u in de MR mandaat heeft gevraagd voor verdere afronding.

Beslispunten

- Bent u akkoord met het verzenden van de jaarlijkse voortgangsrapportage naar beide kamers en het indienen bij de Europese Commissie? We vragen u mandaat om het stuk nog definitief af te ronden.
- U heeft eerder al de Kamerbrief ondertekend voor verzending naar de Tweede Kamer. Per abuis ontbrak toen de Kamerbrief voor de Eerste Kamer. Bent u akkoord met verzenden van bijgevoegde Kamerbrief naar de Eerste Kamer? Graag de brief ondertekenen.
- Bent u akkoord met het openbaar maken van deze beslisnota, in lijn met de richtlijn actieve openbaarmaking?

Kernpunten

- In deze versie is de CPB-doorrekening van de Voorjaarsnota verwerkt. Daarmee zijn alle tabellen nu ingevuld in toegelicht.
- Ook de doorrekening van het CPB laat zien dat Nederland boven het door de Raad aanbevolen uitgavenpad komt, zoals in het ingediende budgettair-structureel plan voor de middellange termijn reeds het geval was. Tegelijkertijd is het EMU-saldo en schuld wel verbetert ten opzichte van het Fiscal Structure Plan en zijn het uitgavenkader en inkomstenkader gehandhaafd.

Toelichting

Uitgavenpad

- De cumulatieve groei van de netto-primaire uitgaven vallen hoger uit dan geraamd in het budgettair structureel plan. We zijn op dit moment nog in gesprek met het CPB over de exacte oorzaken. Het CPB geeft aan dat het onder andere komt door (1) hogere uitgaven aan nominale ontwikkelingen en prijsbijstellingen en (2) bbp-gerelateerde uitgaven (defensie, EU-afdrachten en Gemeente- en Provinciefonds). We zijn nog met het CPB in gesprek over de exacte duiding.
- Het overschrijden van de maximale uitgavengroei betekent in feite dat Nederland op langere termijn niet binnen de referentiewaarden (-3% saldo en 60% schuld) van het Stabiliteit- en Groeipact blijft. Het kabinet neemt de eerste stap door de

25/4

uitgaven te beperken (bijvoorbeeld bij de Rijksoverheid). Voor volgende kabinetten ligt hier een opgave om ook op middellange termijn binnen de referentiewaarden te blijven.
- De Commissie en de Raad van State kunnen de rapportage daardoor kritisch gaan beoordelen. Zolang de Nederlandse overheidsfinanciën binnen de Europese referentiewaarden blijven (3% en 60%) voor saldo en schuld, geeft Nederland wel effectief invulling aan de afspraak om buitensporige tekorten te vermijden en kunnen de Commissie en de Raad geen handhavingsmaatregelen opleggen.

EMU-saldo
- Het CPB komt in zijn ex ante doorrekening van de Voorjaarsnota uit op een saldo van -2,3% in 2025 en -2,8% bbp in 2026.
- Ten opzichte van de kabinetsraming blijft het saldo tot en met 2027 positiever bij het CPB. In 2028 is het saldo negatiever dan in de kabinetsraming. De ex-ante doorrekening loopt tot 2029.
- De verschillen tussen het CPB en de Voorjaarsnota komen vooral omdat het CPB ervan uitgaat budgetten in de begroting pas later worden uitgegeven dan geraamd in de Voorjaarsnota door onderuitputting. Dit zorgt voor een beter saldo bij het CPB in eerdere jaren en een slechter saldo in latere jaren. Daarnaast veronderstelt het CPB dat de asielkosten vanaf 2027 hoger uitvallen dan het budget dat in de Voorjaarsnota is opgenomen. Ook gaat het CPB ervan uit dat de korting op de EU-afdrachten vanaf 2028 uit het HLA maar gedeeltelijk gerealiseerd wordt. Ten slotte neemt het CPB een aantal beleidsmatige afslagen op in de raming van het saldo decentrale overheden.

Proces
- Dinsdag 29 april publiceert het CPB zijn doorrekening. Daarna zal de rapportage worden gedeeld met beide Kamers en vervolgens met de Commissie.
- Voor verzending zal een finale check worden gedaan op opmaak en juistheid van cijfers en worden enkele cijfers geactualiseerd in tabel 5.
- De Tweede Kamer zal de voortgangsrapportage zonder bijlage 1 (uitdraai van het online systeem met voortgang landspecifieke aanbevelingen) en 2 (tabel met voortgang HVP) ontvangen. Dit op verzoek van EZ omdat dit ook praktijk was bij het Nationaal Hervormingsprogramma, de voorganger van deze voortgangsrapportage (samen met het Stabiliteitsprogramma). De tabel met voortgang HVP heeft u reeds met de Tweede Kamer gedeeld.
- Ook zal de Raad van State zijn advies opstellen. Dit advies volgt begin mei, waardoor het advies niet tegelijkertijd met de voortgangsrapportage naar buiten gaat. Begin mei zullen we een kabinetsreactie op het advies van de Raad van State schrijven en behandelen in de MR. U wordt hier separaat over geïnformeerd.
- De beoordeling van de Europese Commissie zal worden gepubliceerd op 4 juni, gelijktijdig met het uitbrengen van het lentepakket. Vervolgens zal de beoordeling worden besproken in de Ecofinraad van ofwel juni ofwel juli.

Communicatie
Communicatie en beleid hebben samen Q&A's opgesteld die u kunt hanteren bij eventuele (pers)vragen over de voortgangsrapportage. Deze zijn als bijlage bij deze nota gevoegd. Verder zal Communicatie na publicatie kort verwijzen naar de brief op de corporate socials van het ministerie van Financiën.

Politiek/bestuurlijke context
nvt

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

HEDEN - REACTIE UITERLIJK 22 APRIL OCHTEND IVM AANLEVERING MR

TER BESLISSING
Aan
de minister
21/4

Generale Thesaurie
AFEP

Persoonsgegevens

nota

Concept jaarlijkse voortgangsrapportage SGP

Veel dank voor al het werk!

Datum
17 april 2025

Notanummer
2025-0000111531

Bijlagen
1. Conceptrapportage
2. Kamerbrief
3. Openbaarmaking beslisnota's

Aanleiding

Lidstaten stellen in april een jaarlijkse voortgangsrapportage op naar aanleiding van hun budgettair-structureel plan in het kader van het Stabiliteit- en Groeipact (SGP). Op 5 april heeft u akkoord gegeven op het concept van de Nederlandse rapportage. Hierbij vindt u de versie voor de MR van 25 april.

Beslispunten

- Bent u akkoord met het doorgeleiden van dit concept naar de MR? Graag het MR-formulier tekenen.
- Wij adviseren u mandaat aan de MR te vragen om de CPB-doorrekening van de voorjaarsbesluitvorming te verwerken en de rapportage daarna voor 30 april te delen met de Kamer en in te dienen bij de Europese Commissie. Stemt u hiermee in?
- Bent u akkoord met verzending van bijgevoegde brief inclusief rapportage aan de Tweede Kamer, na afronding van de definitieve rapportage? Graag de brief ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van voorliggende en de voorgaande nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- Deze versie is op een aantal punten gewijzigd ten opzichte van de conceptversie die u op 5 april heeft geaccordeerd.
  - Voor zover mogelijk zijn tabellen met beschikbare cijfers toegevoegd.
  - Het economische hoofdstuk is ingekort, waarbij meer aandacht is besteed aan de neerwaartse risico's door handelstarieven.
  - Enkele tekstuele wijzigingen n.a.v. afstemming in de ambtelijke vijfhoek.
- In de definitieve versie die naar de Europese Commissie en naar de Kamer wordt gestuurd, zal de CPB-doorrekening van de Voorjaarsnota worden verwerkt. Deze doorrekening wordt naar verwachting op 24 april afgerond en kan niet tijdig schriftelijk aangeleverd worden bij de MR. Door mandaat te vragen aan de MR om dit stuk verder af te ronden kan de rapportage inclusief doorrekening tijdig worden gedeeld met de Europese Commissie en de Kamer.
- Een indicatief uitgavenpad op basis van CEP-cijfers laat zien dat de geraamde uitgavengroei boven het door de Raad aanbevolen maximum zal liggen, zoals in het Nederlandse *fiscal structural plan* ook reeds het geval was. De impact van de Voorjaarsnota is hier nog niet in meegenomen. Zolang de Nederlandse

overheidsfinanciën binnen de Europese referentiewaarden blijven (3% en 60%), geeft Nederland wel effectief invulling aan de afspraak om buitensporige tekorten te vermijden en kunnen de Commissie en de Raad geen handhavingsmaatregelen opleggen.

- In de advisering voor de MR zullen wij aan de vertegenwoordiger van het ministerie van Financiën (u bent zelf in Washington) waar mogelijk meegeven in hoeverre de door het CPB doorgerekende uitgavenpad afwijkt van het door de Raad aanbevolen uitgavenpad.
- De deadline voor indiening bij de Europese Commissie is 30 april.
- De definitieve versie wordt tussen 25 april en de deadline van 30 april aan u voorgelegd ter akkoord.

Communicatie
Communicatie en beleid zullen samen Q&A's opstellen die u kunt hanteren bij eventuele (pers)vragen over de voortgangsrapportage. Verder zal Communicatie na publicatie kort verwijzen naar de brief op de corporate socials van het ministerie van Financiën.

Afgelopen weken is er media-aandacht geweest voor deze voortgangsrapportage. Het wordt genoemd als deadline waarvoor de voorjaarsbesluitvorming moet zijn afgerond.

Politiek/bestuurlijke context
N.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK
TER BESLISSING
Aan
de minister

5/4

~~Generale Thesaurie~~
AFEP

Persoonsgegevens

nota

Concept jaarlijkse voortgangsrapportage FSP

Datum
26 maart 2025

Notanummer
2025-0000089656

Bijlagen
conceptrapportage

Aanleiding

In het kader van het herziene Europese Stabiliteit- en Groeipact (SGP) heeft Nederland in 2024 een budgettair-structureel plan opgesteld voor de middellange termijn (*medium-term fiscal structural plan, FSP)*. Elk jaar stellen de lidstaten in april een jaarlijkse voortgangsrapportage op. Middels deze nota wordt het concept voor deze voortgangsrapportage aan u voorgelegd.

Beslispunten

Bent u akkoord met de contouren van dit concept?

Kernpunten

- In de jaarlijkse voortgangsrapportage (Annual Progress Report, APR) rapporteren lidstaten over de groei van hun netto primaire uitgaven ten opzichte van het door de Raad aanbevolen uitgavenpad en over de voortgang van hervormingen en investeringen die zijn opgenomen in het budgettair-structureel plan (FSP) in het kader van het SGP.
- Het APR is de vervanger van het jaarlijkse Stabiliteitsprogramma (verzonden door de minister van Financiën) en het Nationaal Hervormingsprogramma (verzonden door de minister van Economische Zaken). Het concept van het APR wordt daarom parallel aan MEZ voorgelegd.
- De Europese Commissie toetst aan de hand van het APR of lidstaten voldoen aan de Europese begrotingsregels. In januari is door de Raad een uitgavenpad voor Nederland aanbevolen.[1] Ook staat de maximale uitgavengroei voor 2024 in een landspecifieke aanbeveling. Hiertegen wordt de gerealiseerde uitgavengroei van 2024 getoetst. Ook dient de rapportage als input voor het Europees Semester.
- De deadline voor aanlevering van het APR is 30 april. Om de voorjaarsbesluitvorming te verwerken, hangt dit proces nauw samen met het proces van de Voorjaarsnota (VJN). Te laat of op basis van CEP cijfers aanleveren heeft verschillende gevolgen. U wordt hierover in een aparte nota geïnformeerd.
- Op moment van schrijven van dit concept zijn nog niet alle cijfers van het CPB bekend. Deze zijn nog als PM opgenomen in het stuk. Dit geldt ook voor een aantal punten waar input van andere departementen benodigd is.

[1] Council Recommendation of 21 January 2025 setting the net expenditure path of the Netherlands

1/4

Toelichting

Samenhang met Europese begrotingsregels

- Het FSP schetst de budgettaire kaders van het kabinet in de vorm van een netto-uitgavenpad, de macro-economische verwachtingen en geplande investeringen en hervormingen in het kader van de landspecifieke aanbevelingen en de gemeenschappelijke prioriteiten van de EU.
- Na indiening van de rapportage zal de Commissie op basis van het APR beoordelen of de ontwikkeling van de overheidsfinanciën in lijn is met de Europese wetgeving. De Commissie zal toetsen: (1) hoe de netto-uitgaven zich ontwikkelden t.o.v. maximale groei van de netto primaire uitgaven die in de Raadsaanbeveling is vastgesteld (2) de ontwikkelingen van de implementatie van de hervorming en investeringen die zijn opgenomen in het FSP, en (3) de bredere hervormings- en investeringsimplementatie en beleidsinitiatieven.
- De beoordeling zal worden gepubliceerd op 4 juni, gelijktijdig met het uitbrengen van het lentepakket. Vervolgens zal de beoordeling worden besproken in de Ecofinraad van ofwel juni ofwel juli.

Aandachtspunten voortgangsreportage

Omdat het de eerste ronde is van het APR, zijn er een aantal aandachtspunten:

- De rapportage gebruikt onafhankelijke CPB-cijfers, terwijl de Voorjaarsnota uitgaat van cijfers van Financiën. Dit kan tot afwijkingen leiden, omdat het CPB zelfstandig ramingen maakt met mogelijk andere uitgangspunten.
- De uitgavengroei van 2024 zal zowel worden getoetst aan de landspecifieke aanbeveling (max. 3,5%), als meetellen bij de cumulatieve uitgavengroei van het aanbevolen uitgavenpad uit de nieuwe begrotingsregels.
- De rapportage moet vooral feitelijk en terugkijkend zijn, met de nadruk op 2024. Vooruitkijken is optioneel. De afgelopen jaren zijn samen met het CPB en de Raad van State (RvS) stappen gezet om de voorjaarsbesluitvorming beter te laten aansluiten op het Europese Semester. Daarom zal het APR ook een vooruitblik bevatten op de gehele aanpassingsperiode (2025-2028).
- Omdat de focus op 2024 ligt, zal er overlap zijn met het Financieel Jaarverslag Rijk (FJR), vooral bij de toelichting op de uitgavengroei, het gerealiseerde saldo, de gerealiseerde schuld en risicoregelingen. Het APR zal voor het FJR worden gepubliceerd.

Planning en proces

- In de verordening is de deadline voor indiening 30 april. Voor verzending naar de Commissie dient het APR te worden gedeeld met beide Kamers. Als de voorjaarsbesluitvorming uitloopt, heeft dat consequenties voor de aanlevering van het APR. Hierover wordt u separaat geïnformeerd in een nota van BBL.

Communicatie

Communicatie en beleid zullen samen Q&A's opstellen die u kunt hanteren bij eventuele (pers)vragen over het APR. Verder zal Communicatie na publicatie kort verwijzen naar de brief op de corporate socials van het ministerie van Financiën.

Politiek/bestuurlijke context

N.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Deze nota niet openbaar maken tot er akkoord is op de definitieve versie.